

Danmarks Naturfredningsforenings hørings svar til Europa-Kommissionens forslag til forordning om naturgenopretning i EU

Danmarks Naturfredningsforening (herefter DN) har den 22. juni 2021 modtaget invitation til skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget om Europa-kommissionens forslag af den 22. juni 2022 til forordningen om naturgenopretning i EU.

DN kvitterer for Miljøministeriets prioritering af sagen og ønsket om snarest at få udarbejdet et grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg. Dog må DN beklage at høringsfristen hen over sommerferien de facto bliver meget kort.

Overordnet

DN sætter pris på og bakker op om EU-kommissionens såvel som miljøministerens, såvel som ambitioner i forslaget og har en klar forventning om disse bibeholdes.

DN mener, at forslaget er i overensstemmelse med de mest nødvendige skridt på vej mod en omfattende og forstærket, tiltrængt naturgenopretning i en europæisk og dansk kontekst. Den er et vigtigt konkret skridt i forhold til at indfri målsætningerne i EU's biodiversitetsstrategi og EU's grønne pagt, og er det eneste bindende naturinitiativ fremsat under den nuværende kommissions mandat. Derfor er det også altafgørende, at ambitionerne i forslaget sikres, opretholdes og tidsfastsættes, hvorfor Danmark og Miljøministeren skal fortsætte det gode arbejde for, at en mindst lige så ambitiøs forordning, der bliver endeligt vedtaget. Dele af forslaget er desværre fortsat kritiske, og her må Danmark arbejde for at hæve ambitionerne.

DN hæfter sig ved det store potentiale for den tiltrængte forbedring af Danmarks natur, som forordningen kan sætte skub i og skabe en ramme om indsatsen, som ikke findes i dag.

DN hæfter sig særlig ved kommissionens økonomiske estimater, der indikerer, at storskala naturgenopretning i Danmark er en overordentlig god forretning. I Danmark vil der således årligt være et overskud på 2,9 mia. Euro, svarende til ca. 21,5 mia. dkk¹. Overskuddet genereres af økosystemernes forbedrede evne til at levere økosystemtjenester, som eksempelvis sundhedsmæssigt sikkert drikkevand, forbedret naturlig kystsikring og højere biodiversitet, der kan understøtte fødevarerproduktion til lands og til vands. Det skal understreges, at kommissionens økonomiske estimater for det økonomiske overskud ved naturgenopretning i Danmark er særdeles konservativt sat. Danmark har med andre ord alle gode grunde til at fortsætte arbejdet og sikre at Danmark leverer hurtigst muligt på EU's Biodiversitetsstrategi.

Vigtige elementer Danmark skal arbejde for sikres eller styrkes

Det overordnede EU-mål for naturgenopretning inden 2030

- *Indsatsen kan ikke vente*, hvorfor det er centralt at bibeholde forpligtende sprogbrug, der tilskynder til hurtig handling.
- *Indsatsen må være substantiel*, hvorfor det skal tydeliggøres, at kun reel naturgenopretning og genetablering som nævnt i Art. 4, Art. 5, Art. 7 and. Art 9 stk. 5, kan medregnes mod de 20 %.

¹ Impact Assessment accompanying the proposal (Part 2) pp. 148-153

- *Det skal sikres at medlemsstaterne kan holdes til ansvar for indfrielse af målet på EU-niveau, f.eks. ved at indføre krav i art. 12 stk. 2 om at medlemsstaterne medregner det samlede areal med genopretningsforanstaltninger og bidrager proportionalt.*
- *Vigtigt at sikre ordlyd for både land og hav, der understreger, at der skal iværksættes indsats på 20 % af EU's landområde og op 20 % af EU's havområde.*

Økosystemspecifikke mål for genopretning - for terrestriske, kystnære, ferskvands- og marine økosystemer

- *Ambitionsniveauet skal op. De i art. 4 stk.1 foreslåede mål på 30, 60 og 90 % for hhv. år 2030, 2040 og 2050 er ikke ambitiøse nok. Danmark skal arbejde for 50, 70 og 100 % for hhv. år 2030, 2040 og 2050. DN finder det særligt vigtigt, at der arbejdes for 100 % i 2050. Udover at det i forvejen er målet i Habitatdirektivet, så er det helt afgørende for, at den nødvendige fødevarerproduktion i EU kan fremmes gennem omstilling i Danmark.*
- *Genoprettede områder skal beskyttes. Danmark skal arbejde for at det skrives ind i forordningen, at genoprettede eller genetablerede områder skal sikres beskyttelse gennem EU eller national lovgivning.*
- *Løsning af udfordringen med Den fælles fiskeripolitik (FFP) art. 11. Danmark skal nødvendigvis arbejde for, at genopretning af marine naturtyper ikke bremses af FFP'en. Ellers er risikoen stor at de marine målene ikke bliver opfyldte eller i hvert fald at implementeringen af de marine genopretningsforanstaltningerne bliver alvorligt forsinkede. En løsning er at det i forordningen indskrives en tidsgrænse for art. 11 processerne, hvorefter medlemslandet og/eller EU-kommissionen unilateralt kan beslutte om genopretningsforanstaltningerne.*

Frie floder og vandløb

- *Ambitionsniveauet skal hæves for at ikke at konflikte med Vandrammedirektivet og Nitratdirektivet. Der skal nødvendigvis tilføjes mål for fjernelse af barrierer for 2040 og 2050. Danmark må derfor nødvendigvis arbejde for, at minimum 15 % af EU's floder og vandløb og de vandløbsnære arealer bliver genoprettet snarest muligt, og senest med planer efter Vandrammedirektivet. Dvs. 178.000 km floder og vandløb og floder, samt deres nære arealer. Det skal her fremhæves, at i Danmark er kun en forsvindende del af vandløb og søer målsatte, og omfattet af den nødvendige indsats og overvågning i henhold til Vandrammedirektivet. Status er, at under 1 pct. af de danske søer og under 30 pct. af de danske vandløbsstrækninger er målsat, og dermed omfattet af indsats - og under overvågning. Det er DNS vurdering, at denne situation er tilsvarende i andre lande i EU, hvilket understreger behovet. DN mener derfor, at med et langt højere ambitionsniveau om fjernelse af barrierer, er det afgørende, at de kommende 3. generation af vandområdeplanerne, jf. Vandrammedirektivet kun kan godkendes af kommissionen, hvis planerne sikrer realisering af direktivets mål. Dvs., at der i det mindste foreligger bindende indsatsplaner i 2027.*

Genopretning af naturen i landbrugslandet

- *Ambitionerne skal præciseres, hvorfor Danmark skal arbejde for, at forordningens art. 11 stk. 3 formuleres, så det sikres, at det er objektive forskningsbaserede mål, der er grundlaget for medlemsstaternes indsats. Dette skal ses i lyset af, at fra Danmarks side har det været, og stadig er helt afgørende, at der foreligger faglige og forskningsbaserede data som grundlag for beslutninger om regulering og støtteordninger i naturgenopretning. Arbitrære skøn af "tilfredsstillende niveauer" for de enkelte indikatorer kan ikke anvendes, dels fordi det er subjektivt, dels fordi det ikke vil*

give samfundsøkonomisk retvisende grundlag til brug for beslutning., dels vil det også være i strid med de direktivmæssige forpligtelser, der gælder. Det skyldes ikke mindst, at såvel Habitatdirektivet som Vandrammedirektivet kræver, at deres mål for natur, både på land og til vands skal opnås, og disse direktiver er baseret på faglig kortlægning af naturens tilstand og minimumskrav for at opnå direktivmålene. Der skal henvises til diverse fortolkninger, EU-domme, samt vejledninger for disse direktiver.

- *Ambitionsniveauet skal op for genopretning af "lavbundsområder/drænedetørve moser/vådområder" ('peatlands'),* hvorfor Danmark skal arbejde for mere ambitiøse målsætninger, da der her er tale om en stor mulighed for positivt samspil mellem biodiversitet og klima, samt ikke mindst erhvervsøkonomi i landbrug og sideerhverv. Det gælder alle lavbundsarealer (peatlands) generelt og de organogene jorde. Det skyldes, at netop disse arealer i EU omkostningseffektivt gennem ekstensivering på en og samme tid vil kunne afhjælpe biodiversitetskrisen, fjerne langt hovedparten af EU-landbrugets CO₂-udledninger og løse EU's grundlæggende problem med næringsstofforurening.

Genopretning af skovøkosystemer

- *Ambitionerne om genopretning af skove ud over art. 4 skal fastholdes* og Danmark skal stå stejlt på at dette ikke udvandes.
- *Ambitionerne skal præciseres,* hvorfor Danmark skal arbejde for at forordningens art. 11 stk. 3 formuleres således, at det sikres, at det er objektive forskningsbaserede mål danner rammen om medlemsstaternes indsats og ikke arbitrære skøn af "tilfredsstillende niveauer" for de enkelte indikatorer.

Klimasynergier

- *Forordningens synergier til klimaudfordringerne skal have skærpet fokus.* Det skal præciseres nærmere hvordan klimaeffekter, både afbødning og tilpasning, estimeres og monitoreres og sikres sammenlignelighed på tværs af medlemsstaterne. Og f.eks. bør de såkaldte 'go-to areas' fra REPowerEU laves i koordination med de nationale genopretningsplaner.

Genopretning af naturen i byen

- Danmark skal støtte forordningens målsætninger for grønne byområder.

Vidensbaserede nationale genopretningsplaner med passende deltagelse af interessenterne

- *Opdatering af planerne skal være hvert 5. år og ikke hvert 10.* Der er behov for at indsatsens retning og målopfyldelse holdes opdateret, så den ikke mister momentum. Derfor skal planerne opdateres hvert 5. år
- *En hurtig vedtagelse og inddragelse af civilsamfundet,* hvorfor Danmark skal advokere for en hurtigere vedtagelse af medlemsstaternes genopretningsplaner. Et forslag til processen kunne være 18 md. til forberedelse af udkast, 6 md. til godkendelse i kommissionen og 3 md. til at færdiggøre planerne. Danmark skal ligeledes arbejde for arbejde for at der stilles krav rettidigt inddragelse af civilsamfundet i forbindelse med udkastet til genopretningsplanerne.
- *Reference til Aarhus Konventionen skal skrives ind* så offentlighedens mulighed for deltagelse følger denne fuldt ud.
- *Der meget positivt at skadelige subsidier skal vurderes og beskrives i genopretningsplanerne.* Det er afgørende, at dette element opretholdes, det vil være helt uacceptabelt at skadelige subsidier modarbejder en genopretningsindsats.

Dato: 8, august 2022

Til: Miljøministeriet: Adam Billing (adbil@mim.dk), Jacob Korreborg Andersen (jkand@mim.dk)

Kontaktperson: Johannes Birk Schelde (johannes@dn.dk), tlf: 66661288, Jens la Cour, jlc@dn.dk, tlf: 31193245

Sammenhæng til anden lovgivning og additionalitet

- *Den fælles fiskeripolitik må ikke spænde ben for ambitionerne.* Danmark skal insistere på at finde en løsning, der sikrer muligheden for at gennemføre hurtig og ambitiøs genopretning af marine områder baseret på en videnskabelig vurdering af behovet, og så at den marine genopretning ikke baseres på politiske kompromisser, som art. 11 processerne desværre ofte resulterer i eller at vi ender i en situation der nabolænder kan blokere andre medlemslande at implementere sine genopretningsplaner og nå sine lovpligtige mål.
- *Ambitionerne skal række ud over Habitatdirektivet.* Art. 4 og 5 skal understrege og forpligte medlemsstaterne til ambitioner, der ligger ud over de målsætninger der allerede ligger i Habitatdirektivet.
- *Det skal som minimum understreges at Habitatdirektivets mål om gunstig bevaringsstatus fortsat gælder,* også selvom målene i EU's forordning om naturgenopretning art. 4 ikke sigter på 100 % i 2050.
- *Det er essentielt at genopretningsaktiviteter er additionelle* eller bygger ovenpå indsatser, der i forvejen foreligger i planer om eller krav til igennem Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivet, samt de andre natur beskyttelsesdirektiverne såsom Havstrategi- og Vandrammedirektivet og den Fælles Fiskeripolitik